

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าส่วนการศึกษาในการบริหารงานเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการและการบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ โดยการเปรียบเทียบจากความคิดเห็นของปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษาและหัวหน้าหมวดการศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษาในภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปลัดจังหวัด กลุ่มหัวหน้าส่วนการศึกษา และกลุ่มหัวหน้าหมวดการศึกษา รวมทั้งสิ้น 182 คน โดยมีรายละเอียดดังโคงแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

จังหวัด	ปลัดจังหวัด	หัวหน้าส่วนการศึกษา	หัวหน้าหมวดการศึกษา	รวม
อุทัยธานี	1	1	7	9
พิษณุโลก	1	1	9	11
นครสวรรค์	1	1	12	14
อุตรดิตถ์	1	1	7	9
พิจิตร	1	1	7	9
สุโขทัย	1	1	9	11
กำแพงเพชร	1	1	5	7
ตาก	1	1	8	10
เพชรบูรณ์	1	1	8	10
เชียงใหม่	1	1	19	21
เชียงราย	1	1	11	13
ลำปาง	1	1	12	14
ลำพูน	1	1	6	8
แพร่	1	1	7	9
น่าน	1	1	9	11
แม่ฮ่องสอน	1	1	5	7
พะเยา	1	1	7	9
รวม	17	17	148	182

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า เนื้อหาประกอบไปด้วยข้อมูลส่วนตัวและงานบริหารงานต่าง ๆ โดยให้นำแบบสอบถามของประสงค์ มากมวลด ซึ่งได้พัฒนาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องข้อมูลส่วนตัว ตัวเลือก และแยกปัญหา อุปสรรคของงานแต่ละงานให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้น ดังมีรายละเอียดตามลักษณะของงานที่ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนขอและลักษณะความสำคัญในงานแต่ละประเภทของแบบสอบถาม

ประเภทของงาน	จำนวนขอ	ร้อยละ
การมีความสัมพันธ์กับชุมชน	14	20.29
การบริหารงานบุคคล	23	33.33
การบริหารงานคานวิชาการ	20	28.99
การบริหารงานธุรการ	12	17.39
รวม	69	100.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น จัดทำโดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากหัวหน้าแผนกวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ถึงปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา และหัวหน้าหมวดการศึกษา จังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ โดยการจัดส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งนำไปด้วยตนเอง เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบเสร็จก็ให้ส่งกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

หลังจากนั้นแบบสอบถามก็ส่งกลับมายังผู้วิจัยประมาณร้อยละ 60 ผู้วิจัยได้มีหนังสือ

ทรงไปยังจังหวัดต่าง ๆ และได้รับคืนมาอีก คิดเป็นได้รับคืนทั้งสิ้นร้อยละ 79.12 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มประชากร	แบบสอบถามที่ส่ง	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ปลัดจังหวัด	17	12	70.59
หัวหน้าส่วนการศึกษา	17	16	94.12
หัวหน้าหมวดการศึกษา	148	116	78.38
รวม	182	144	79.12

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จัดทำตามลำดับดังนี้

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส วุฒิ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการได้รับการฝึกอบรม

ข. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ซึ่งได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงาน การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการโดยเสนอกการเปรียบเทียบความเห็นจากประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เป็นตารางความถี่ จำนวนการร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค. แสดงการเปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา และหัวหน้าหมวดการศึกษา โดยการเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยของประชากรแต่ละกลุ่ม

ในงานแต่ละประเภท เพื่อจัดจำกับความสำคัญในการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนการศึกษา

ง. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของงานแต่ละด้านของหัวหน้าส่วนการศึกษาจากกลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

ก. หาค่าร้อยละ (Percentage) ของความถี่ของคำถามแต่ละข้อและแต่ละคำตอบในข้อเดียวกัน โดยการทำเป็นตารางคำตอบของกลุ่มปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษาและหัวหน้าหมวดการศึกษา โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

ข. เปรียบเทียบงานระหว่างกลุ่มว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้ผลรวมของคาร์ยอล (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ของแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

ค. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fX^2$ = ผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่

N = จำนวนของคะแนนทั้งหมด